

PŘEDMLUVA	17
POČÁTKY A VÝVOJ ÚSTNÍ A ČELISTNÍ CHIRURGIE	19
STERILISACE A DESINFEKCE	23
Antisepse	23
Desinfekce	23
Asepsa	23
Sterilisace	24
a) Sterilisace varem	24
Sterilisace varem ve vodě: způsob sterilisace, doba sterilisace, předměty, které se sterilisují	24
Sterilisace varem v oleji	25
b) Sterilisace párou: autokláv, doba sterilisace, předměty, které se sterilisují	25
c) Sterilisace horkým vzduchem: způsob sterilisace, doba sterilisace	26
d) Frakcionovaná sterilisace (tyndalisace)	26
e) Sterilisace vyžháním	27
Chemická desinfekce: alkohol, louh sodný a draselný, soda, mýdla, sloučeniny rtuti, chlorové přípravky, Chlorseptol, kvarterní amonné base, Ajatin, formaldehyd, fenolové přípravky, kresolové přípravky	27
Sterilisace a desinfekce podle předmětů	29
Chirurgické mytí rukou	30
Zkrácené mytí rukou	30
ANESTESIE	31
1. Místní anestesia	31
a) Povrchová anestesia	31
b) Infiltrační anestesia	32
c) Infiltrační anestesia subperiostální	34
d) Infiltrační anestesia intraparodontální	34
e) Infiltrační anestesia intraoseální	34
2. Okrsková anestesia	34
a) Anestesia na tuber maxillae: technika intraorální, technika extraorální	34
b) Anestesia na foramen infraorbitale: technika intraorální, technika extraorální	35
c) Anestesia na foramen palatinum maius	37
d) Anestesia na foramen incisivum	37
e) Anestesia na foramen mandibulare: intraorální cesta, extraorální cesta	37
f) Anestesia na foramen mentale	41
g) Anestesia n. buccinatorius	41
3. Kmenová anestesia	41
4. Komplikace injekční anestesia: poruchy čítí, poranění cév se vznikem hematomu, anemické zóny, poškození svalů, poinjekční nekrosy, infekce, zlomení jehly	42
5. Celková anestesia	44

EXTRAKCE ZUBŮ	46
Všeobecné zásady	46
Zásady psychologické	46
Psychiatrické aspekty	47
Vyšetření pacienta	47
Anestésie	48
Indikace k extrakci zubu	48
Kontraindikace extrakci	49
Instrumentarium	49
Extrakční kleště	49
Extrakční páky	53
Anatomické poznámky	57
Extrakce zubů (část všeobecná)	59
Extrakční mechanismus	59
Příprava operačního pole před extrakci	60
Postavení lékaře při extrakci	60
Extrakce horních řezáků	61
Extrakce zubů (část speciální)	63
Extrakce horního velkého řezáku	63
Extrakce horního malého řezáku	64
Extrakce horního špičáku	64
Extrakce horních premolárů	64
Extrakce horních molárů	65
Extrakce horního zubu moudrosti	65
Extrakce dolních řezáků	66
Extrakce dolního špičáku	66
Extrakce dolních premolárů	66
Extrakce prvního a druhého dolního moláru	66
Extrakce dolního třetího moláru	67
Extrakce zubních kořenů	70
1. Extrakce kořenovými kleštěmi	71
2. Extrakce Beinovou pákou	71
3. Vybavení kořene po odklopení mukoperiostálního laloku	72
Extrakce kořenů horních špičáků	74
Extrakce kořenů horních premolárů	74
Extrakce kořenů horního prvního a druhého moláru	74
Extrakce kořenů horního zubu moudrosti	75
Extrakce kořenů dolních řezáků	75
Extrakce kořenů dolních špičáků	75
Extrakce kořenů dolních premolárů	75
Extrakce kořenů dolních molárů	76
Extrakce kořenů dolního třetího moláru	77
Extrakce „vhojených“ kořenů	77
Hojení extrakční rány	78
Chirurgické vybavení retinovaného dolního zubu moudrosti	79
Komplikace během extrakce a po extrakci	82
Fraktura zubu při extrakci	82
Odlomení stěny zubního lůžka	83
Zlomení hrbolu horní čelisti	83

b) Stavby provázené sekundárně vzniklým nedostatkem některých koagulačních faktorů: hepatitis, cirrhosis hepatis, obstrukční ikterus, malabsorpční syndrom, pelentan, heparin	426
II. Hemorrhagické diathesy destičkového původu	427
Idiopatická trombocytopenická purpura (m. Werlhoffi)	427
Získané trombopenické purpury	428
Trombastenie a trombopatie	429
III. Krvácivé stavy způsobené patologicky změněnou fragilitou a propustností kapilár a drobných cév	429
Teleangiectasia haemorrhagica hereditaria Rendu—Osler	429
Purpura alergotoxická	429
C-avitaminosa	429
IV. Choroby se změnami hodnot červených a bílých krvinek	431
Polycythaemia rubra nebo vera (Vaquezova—Oslerova choroba)	431
Aplastická anémie	431
Agranulocytosa	432
Mononukleosa infekční	432
POPÁLENÍ, POLEPTÁNÍ A POŠKOZENÍ RADIEM	434
1. Popálení obličeje	434
2. Poleptání obličeje chemickými látkami	435
3. Popáleniny elektrickým proudem	435
4. Poškození rentgenem a radiem: osteoradionekrosy čelistí, odontoradionekrosy, prevence osteoradionekros a odontoradionekros	436
VÝKONY PREVENTIVNÍ A ŽIVOT ZACHRAŇUJÍCÍ	441
I. Tracheotomie: náléhavá tracheotomie, preventivní tracheotomie, horní, dolní, koniotomie	441
II. Podvázání zevní krkavice	443
LITERATURA	445
JMENNÝ A VĚCNÝ REJSTRÍK	447

Zlomení dolní čelisti	83
Poškození sousedního zubu, vytažení nepravého zubu	84
Oroantrální perforace, radix in antro	84
Poškození n. mentalis a n. alveolaris inferior	84
Polknutí a aspirace extrahovaného zubu	85
Krvácení po extrakci zubu	85
Bolest po extrakci zubu (dolor post extractionem)	86
Suché lůžko (alveolitis sicca)	86
Hnisavý zánět lůžka (alveolitis purulenta)	86
PŘÍHODY BĚHEM STOMATOCHIRURGICKÝCH VÝKONŮ A BĚHEM ANESTESIE	89
mdloba, reflexní kolaps, syndrom karotického sinu, idiopatická posturální (ortostatická) hypotense, toxická reakce, alergická reakce (kožní test, intra-dermální test), reakce organismu na vysokou hladinu katecholaminů v krvi, hypoglykémie, ketonémie, velký epileptický záchvat, sínokomorová blokáda, resuscitace dýchání (dýchání z plic do plic), nepřímá srdeční masáž, přímá srdeční masáž	89
PLANTACE ZUBŮ	95
Replantace: indikace, kontraindikace, postup při replantaci	95
Autoplastická transplantace: indikace, kontraindikace, postup při autoplastické transplantaci	96
Homoioplastická transplantace: postup při transplantaci	97
Aloplantace: indikace, kontraindikace, postup při aloplantaci	97
PATOLOGICKÁ SPOJENÍ ÚSTNÍ DUTINY S DUTINOU ČELISTNÍ A NOSNÍ	98
Oroantrální komunikace	98
1. Uzávěr čerstvých komunikací na hřebeni dásňového výběžku	99
2. Uzávěr komunikací uložených v ústní předsíni: a) plastický uzávěr slizničním tvářovým lalokem se zadní stopkou, b) plastický uzávěr gingiválním, dvoustopkovým lalokem, c) plastický uzávěr patrovým, prodlouženým lalokem	103
Oronasální komunikace: a) plastika patrovým, jednostopkovým lalokem, b) plastika posunem dvou dvoustopkových, patrových laloků, c) plastika třemi jedno-stopkovými laloky, d) plastika velkých patrových perforací	104
ZÁNĚTY ČELISTNÍCH DUTIN	110
1. Prudký zánět čelistní dutiny	110
2. Počasný zánět čelistní dutiny	113
RESEKCE KÖŘENOVÉHO HROTU	115
Indikace.	115
Kontraindikace.	116
Příprava zubu k resekci	116
Anestésie: způsoby provedení řezu, otevření ložiska a obnažení kořenového hrotu, plnění kořene během operace, retrográdní plnění	117
Resekce kořenových hrotů u jednotlivých zubů	122
Doléčování po operaci	125
Hojení poresekční kostní rány	125
TĚŽKÉ PROŘEZÁVÁNÍ DOLNÍHO ZUBU MOUDROSTI — DENTITIO DIFFICILIS MOLARIS TERTII INFERIORIS	126
Chronická forma	127
Akutní forma	129

ZÁNĚTY TKÁNÍ KOLEM ČELISTÍ	132
Část všeobecná	132
Příčiny zánětu: zuby s gangrenosní dření, záněty lůžka po extrakci zubu, dentitio difficilis, zhnisané cysty, osteomyelitis čelistních kostí, parodontosa, injekční anestesia, zlomeniny čelistních kostí, slinné žlázy, patrová mandle, hnisavé afekce kůže obličeje, infekční nemoci	132
Cesty šíření infekce: šíření infekce per continuitatem, šíření infekce lymfatickými cestami, šíření infekce krevními cestami	135
Anatomické vymezení prostorů kolem čelistí:	137
1. prostor podbradový (spatium submentale)	137
2. lože podčelistní (spatium submandibulare)	137
3. lože podjazykové (spatium sublinguale)	137
4. štěrбина v basi jazyka (spatium basale intermusculare linguae)	138
5. prostor pterygomandibulární (spatium pterygomandibulare)	138
6. prostor parafaryngeální (spatium parapharyngeum)	138
7. prostor infratemporální (fossa infratemporalis)	138
8. prostor pterygopalatinální (fossa pterygopalatina)	139
9. krajina parotideomaseterická (regio paratideomasseterica)	140
Část speciální	140
Hlíza podokosticová — abscessus subperiostalis processus alveolaris	140
Hlíza podslizniční — abscessus submucosus (parulis)	141
Hlíza podkožní — abscessus subcutaneus	142
Hlíza nosní přepážky — abscessus septi nasi	142
Hlíza patra — abscessus palatinus	143
Hlíza perimaxilární — abscessus perimaxillaris (buccae)	144
Flegmóna perimaxilární — phlegmona perimaxillaris (buccae)	145
Hlíza retromaxilární — abscessus retromaxillaris	146
Hlíza prostoru pterygopalatinálního, infratemporálního a temporálního — abscessus fossae pterygopalatinae, infratemporalis et temporalis	147
Hlíza dolního očního víčka — abscessus palpebrae inferioris	149
Zánět slzného vaku — dacryocystitis	149
Flegmóna očníce — phlegmona orbitae	150
Hlíza podbradová — abscessus submentalis	150
Hlíza při dolní čelisti — abscessus perimandibularis	151
Hlízy parotideomaseterické krajiny — abscessus regionis paratideomassetericae	151
Hlíza podčelistního prostoru — abscessus submandibularis	152
Flegmonosní zánět krajiny submandibulární a ústní spodiny — phlegmona baseos oris	153
Hlíza v štěrbině pterygomandibulární a parafaryngeální — abscessus spatii pterygomandibularis et parapharyngei	153
Zánět rtu — cheilitis (absces, flegmóna)	156
Zánět jazyka — glossitis	157
Hlíza krajiny podjazykové — abscessus regionis sublingualis	159
Anestesia při chirurgickém ošetřování zánětů v okolí čelisti	160
HNISAVÉ ZÁNĚTY ČELISTNÍCH KOSTÍ	162
Ostitis čelistí	163
Osteomyelitis čelistí	164
Akutní osteomyelitis horní čelisti	165
Akutní osteomyelitis dolní čelisti	167

Osteomyelitis chronica	171
Osteomyelitis occulta (Wassmund)	171
Osteomyelitis sicca (Axhausen)	172
Osteomyelitis nekrotisující s hypertrofií (Wassmund)	172
Osteomyelitis málo ozubených nebo bezzubých dolních čelistí	173
Zlomeniny dolní čelisti při osteomyelitidě	173
Osteomyelitis čelisti v dětském věku	174
Pseudotumorní ostitis dolní čelisti	177
Osteomyelitis čelistí u kojců	178
SPECIFICKÉ ZÁNĚTY	183
Aktinomykosa: forma cervikofaciální, forma kostní	183
Leptotrichosa	185
Tuberkulóza: primární tuberkulóza ústních tkání, sekundární tuberkulóza v oblasti úst a obličeje	186
Lupus vulgaris	187
Ulcerózní forma tuberkulózy	189
Granulační forma tuberkulózy	189
Tuberkulóza obličejových kostí	189
Syfilis: získaná, vrozená	190
NOMA	192
ČELISTNÍ KONTRAKTURA	194
Neurogenní kontraktury	194
Artrogenní kontraktury	194
Zánětlivé čelistní kontraktury	195
Myogenní kontraktury	196
Jizvové kontraktury	197
Jiné čelistní kontraktury	198
ONEMOCNĚNÍ MÍZNÍCH UZLIN	199
I. Anatomie lymfatického aparátu obličeje a krku	199
II. Záněty mizních uzlin	201
a) Akutní zánět mizních uzlin: lymphonoditis submandibularis, lymphonoditis submentalís, lymphonoditis subangularis	201
b) Chronický zánět mizních uzlin	203
Benigní virusová lymphonoditis	204
Tularémie	205
III. Specifický zánět mizních uzlin	205
a) Tuberkulóza mizních uzlin	205
b) Syfilis mizních uzlin	207
IV. Nádory mizních uzlin	208
a) Primární	208
b) Sekundární: lymphonodopathia blastomatosa	208
CHOROBY SLINNÝCH ŽLÁZ	210
Anatomické dělení slinných žláz	210
Vyšetření slinných žláz	210
1. Anamnesa	210
2. Zevní aspekce	211
3. Vnitřní aspekce	211
4. Zevní palpáce	211

5. Sondáž slinného vývodu	212
6. Nativní vyšetření rentgenem	213
7. Sialografie: interpretace normálního sialogramu	213
8. Perkutánní punkční biopsie	215
9. Diagnostická excise	215
Vývojové poruchy slinných žláz a slinovodů: atresie, aplasie, aberantní přídavné slinné žlázy	216
Záněty slinných žláz	216
Akutní zánět slinné žlázy	216
Akutní zánět příušní slinné žlázy	216
Pooperační zánět příušní slinné žlázy	217
Sekundární zánět příušní slinné žlázy	217
Aseptická sialoadenitis	217
Chronický zánět příušní slinné žlázy	218
Parotitis recidivans — Payen	218
Akutní zánět podčelistní slinné žlázy	218
Akutní zánět podjazykové slinné žlázy	219
Chronický zánět podčelistní slinné žlázy	219
Specifické záněty slinných žláz: aktinomykosa, tuberkulosa, syfilis	219
Virogení záněty slinných žláz	220
Akutní virusový zánět příušní slinné žlázy	220
Zánět slinných vývodů	221
Slinné kameny	221
Operační vybavení kamene z Whartonova vývodu	222
Operační vybavení kamene uloženého v glandula submandibularis	222
Exstirpace podčelistní slinné žlázy	222
Slinné píštěle	224
Sialoadenosy	224
Nádory slinných žláz	224
Adenom: cystický, z jasných buněk	225
Smíšený nádor (myxochondroepiteliom)	225
Cylindrom	227
Papilární cystadenolymfom	231
Hlenotvorný epitheliom	231
Maligní nádory slinných žláz: carcinoma scirrhosum, carcinoma medullare, cy- lindrom	231
CYSTICKÉ ÚTVARY OROFACIÁLNÍ OBLASTI	234
Rozdělení cyst	234
I. Cysty kostní	235
A. Cysty dentální	235
1. Cysty kořenové (radikulární)	235
2. Cysty zárodečné (folikulární)	249
3. Cysty paradontální	250
B. Cysty bez vztahu k zubnímu systému	250
1. Cysty ductus nasopalatiní	250
2. Cysty fisurální — mediální	251
3. Cysty fisurální — laterální	252
4. Cysty traumatické (nepravé)	253

II. Cysty měkkých tkání	254
1. Ranula	254
2. Kongenitální mucinózní cysty ústní spodiny	255
3. Cysty retenční	256
4. Cysty papillae incisivae	257
5. Slizniční cysty čelistní dutiny	257
6. Cysty velkých slinných žláz	258
7. Dermoidní a epidermoidní cysty ústní spodiny	259
8. Cysty z ductus thyroglossus	263
9. Cysty branchiogenní	263
10. Atherom	265
NÁDORY V OBLASTI ÚST A OBLÍČEJE	266
Část všeobecná	266
Diagnostika: anamnesa, inspekce, palpce, punkce, rentgenologické vyšetření, diagnos- tická (probatorní) excise	266
Terapie nádorů: chirurgické léčení, terapie zářením, terapie medikamentosní	268
Onkologická prevence	269
Část speciální	270
Benigní mesenchymální nádory	270
Fibrom: a) fibromy měkkých tkání	271
b) fibrom intraoseální	272
c) juvenilní nasofaryngeální fibrom	273
epulis fibromatosa, granuloma fissuratum, fibromatosis gingivae, symetrické fibromy	275
Myxom	276
Lipom	276
Chondrom	276
Osteom: osteoma durum, osteoma spongiosum, osteoma medullare, osteoidní osteom, osteoklastom, hyperplazie čelistí, exostosa (torus palatinus, torus mandibularis), osteofyty, enostomy	277
Hemangiom: naevus flammeus, haemangioma simplex, capillare, haemangioma cavernosum, hemangiom čelistních kostí	279
Lymfangiom: lymphangioma simplex, lymphangioma cavernosum, lymfangiektá- sie, lymphangioma cysticum	283
Myom: leiomyom, rhabdomyom, Abrikosovův myoblastický myom	285
Maligní mesenchymové nádory — sarkomy	286
Sarkomy měkkých tkání: kulatobuněčné, vřetenobuněčné, polymorfoceulární, fibrosarkom, myxosarkom, rhabdomyosarkom	286
Sarkomy čelistních kostí: periostální sarkom, osteogenní sarkom, myxochondro- sarkom, chondrosarkom, fibrosarkom odontogenní	288
Sarkomy z lymforetikulární tkáně: lymfosarkom, retikulosarkom, myelom (plasma- cytom), Ewingův sarkom (retikulosarkom), maligní lymfogranulom, gra- nuloma gangraenescens	291
Novotvary krevetvorných tkání	294
Chronická myeloidní leukémie	294
Akutní myeloidní leukémie	295
Chlorom	295
Chronická lymfatická leukémie	295
Akutní lymfatická leukémie	296

Benigní epitelové nádory	297
Papilom	297
Veruca (bradavice)	297
Cornu cutaneum (kožní růžek)	297
Odontogenní nádory	298
Adamantinom: solidní, cystický	298
Amelom	299
Odontogenní fibrom	299
Cementom	299
Dentinom	299
Měkký odontom	299
Odontoblastom	300
Tvrdý odontom: složený, koronární, radikulární	300
Prekancerósy: stacionární, proliferující, carcinoma in situ	301
Leukoplakie	302
Xeroderma pigmentosum	303
Keratoma senile	303
Bowenova choroba (dermatosa)	303
Erytroplasie	303
Maligní epitelové nádory	304
1. Rakovina kůže: karcinom basocelulární, karcinom spinocelulární	304
2. Rakovina rtu	305
3. Rakovina tvářové sliznice	308
4. Rakovina dásňového výběžku	308
5. Rakovina patra	309
6. Rakovina ústní spodiny	312
7. Rakovina jazyka	313
8. Rakovina čelistní dutiny	313
9. Centrální rakovina čelistních kostí	318
Protetická rehabilitace po resekci horní čelisti	318
Nádory z nervové tkáně	319
Neurilemóm	319
Neurofibrom	320
Neurogenní sarkom	321
Neurofibromatosis (m. Recklinghausen)	322
Infantilní progresivní hypertrofická neuritis (Dejérine-Sottas)	323
Paragangliom	323
Epulis congenita	324
Pigmentový choristom	325
Glioblastom	325
Nasální gliom	326
Meningiom	326
Nádory melanotické	326
Pigmentový névus	326
Melanoblastom	327
Epulis	327
Epulis gigantocellularis	327
Epulis fibromatosa	328
Epulis granulomatosa	328
Granuloma pyogenicum	328

PROJEVY SYSTÉMOVÝCH KOSTNÍCH ONEMOCNĚNÍ NA ČELISTECH	330
1. Chondrodystrofia foetalis, gargylismus	330
2. Osteogenesis imperfecta	330
3. Osteodysplasia fibrosa (m. Jaffé—Lichtenstein)	331
4. Osteodystrofia fibrosa (m. Engel—Recklinghausen)	332
5. Ostitis deformans (m. Paget)	333
6. Mramorovitost kostí (m. Albers—Schönberg)	334
7. Akromegalie	335
8. Eosinofilní granulom	335
9. Choroba Handova—Schillerova—Christianova, choroba Lettererova—Siweova	336
10. Rachitis, křivice	337
11. Osteomalacie	338
ONEMOCNĚNÍ ČELISTNÍHO KLOUBU	340
1. Čelistní kloub (anatomické a fyziologické poznámky)	340
2. Vývojové poruchy čelistního kloubu: hypertrofie kloubního výběžku a hlavice dolní čelisti, hypertrofie svalového výběžku, změny na jamce kloubní	340
3. Záněty čelistního kloubu: akutní zánět, chronický zánět, specifický zánět	342
4. Deformující artropatie: juvenilní, senilní	344
5. Luxace a subluxace dolní čelisti: luxace habituální	346
6. Ztuhnutí čelistního kloubu	348
7. Kloubní kontraktura	351
ANOMÁLIE ČELISTÍ	352
I. Chirurgicko-ortodontické postupy	352
1. Ortodontické extrakce zubů	352
2. Chirurgické léčení diastematu	355
3. Chirurgické zeslabení alveolární kosti a) osteotomie dásňového výběžku podle Bichlmayera, b) kortikotomie podle Kõleho, c) alveolotomie podle Kufnera a Dal Ponta	356
II. Chirurgie čelistních anomálií a obličejových deformit	358
1. Prognathia: operace na horní čelisti podle Bichlmayera, podle Wassmunda, podle Spaniera, podle Cohn-Stocka; operace na dolní čelisti podle Kostečky, Immenkampa, Dal Ponta, podle Pichlera a Kazanjiana a podle Hofera	358
2. Retrognathia	364
3. Progenie: pravá mandibulární progenie, pseudoprogenie, alveolární progenie, získané mandibulární progenie	366
a) operace na kloubním výběžku	373
b) operace na větvi dolní čelisti	373
c) operace na těle dolní čelisti	373
4. Mikrogenie	377
5. Laterogenie	381
6. Agenie	382
7. Nedovíravý chrup — otevřený skus (mordex apertus)	383
8. Jiné anomálie obličeje: dysostosis craniofacialis (Crouzon), dysostosis man- dibulo-facialis (Franceschetti—Zwahlen), Pierre Robinův syndrom, pro- gresivní hemiatrofie obličeje (Romberg), kongenitální hemihypertrofie obli- čeje, caput obstipum congenitum	386

Rozštěpy rtu a patra	391
Rozštěpové vady obličeje	393
Anomálie jazyka: ankyloglosie, rozštěp jazyka, vrozená makroglosie	394
PREPROTETICKÁ CHIRURGIE	396
Úvod: a) vyšetření místní, b) vyšetření celkové	396
I. Operace na měkkých tkáních	397
1. Chirurgická úprava hypertrofické sliznice dásňového výběžku	397
2. Chirurgická úprava vestibulárních řas: slizniční řasy, vazivové slizniční řasy, frenulum, Z-plastika	398
3. Chirurgická úprava ústní předsíně a spodiny: a) rekonstrukce ústní předsíně podle Kostečky a Kazanjana, b) prohloubení ústní spodiny podle Traunera a Obwegesera, c) rekonstrukce ústní předsíně dermoepidermálním štěpem	399
II. Operace na čelistech	405
1. Egalisace hřebene dásňového výběžku	405
2. Egalisace jednotlivých zubních lůžek	405
3. Chirurgická úprava exostos	407
4. Chirurgická úprava hrbolů horní čelisti (Čelešník, Obwegeser)	407
III. Rekonstrukce dásňových výběžků implantáty: kostní autotransplantáty, osteokartilaginózní štěpy, chrupavkové štěpy, aloimplantáty	408
IV. Implantace metalických konstrukcí: implantáty endosseální, subperiostální implantáty	411
OBLIČEJOVÉ BOLESTI A CHOROBY MOZKOVÝCH NERVŮ	412
1. Obličejové bolesti podmíněné místním patologickým procesem: bolesti při prudkém zánětu dřeně, při prudkém zánětu ozubice, při chronických zánětech zubní dřeně, bolest u akutního zánětu čelistní dutiny, u akutního zánětu středoušního, bolesti kloubní	412
2. Obličejové bolesti podmíněné postižením nervového kmene nebo ganglia	414
Neuralgie trojklaného nervu: neuralgie primární, neuralgie sekundární, neuralgie poherpeticá, atypická obličejová neuralgie (psychogenně podmíněná neuralgie), anaesthesia dolorosa	414
Neuralgia n. nasociliaris	419
Neuralgia n. pterygopalatini (Shuderova neuralgie)	419
Neuralgia n. auriculotemporalis	419
Neuralgie Huntova	419
Bolesti cerviko-okcipitální	419
Neuralgia n. glossopharyngici	419
3. Obličejové sympatalgie	420
4. Bolesti cévní	420
Obrna lícního nervu: centrální obrna, periferní obrna, monoplegia facialis, diplegia facialis	420
Křeč lícního nervu	422
Obrna n. glossopharyngici	423
Obrna n. hypoglossi	423
PROJEVY KREVŇNÍCH CHOROB V ÚSTNÍ DUTINĚ	424
I. Krvácivé choroby	424
a) Choroby s primárním, velmi často dědičným defektem ve spektru plasmatických koagulačních faktorů: hemofilie A, B, C, pseudohemofilie	424